

VÉGIG A „CSENDES” BUDAPESTEN

Az ország újjáépítéséhez erejük teljében lévő, munkabíró emberekre van szükség. S a dolgozók számára szinte majdnem a jó táplálkozással egyenértékű testi és lelki megpihentetése, az éjszakai nyugalom. Sajnos, Budapest a háború után idegőrlően zajos lett, zajosabb mint valaha is volt. Éppen ezért kell örömmel fogadni a belügyminiszter rendeletét, amely határozottan és erélyesen akar gátat vetni a pihenés megzavarásának és szigorú büntetéseket helyez kilátásba azoknak, akik a dolgozók nyugalma törnek. Hisszük, hogy a rendőrség minden rendelkezésre álló eszközzel, kiméretlenül szerez érvényt a csendre.

Addig is, amíg csend lesz, íme néhány kép a zajongó Budapestről:

Magánrazzia a messzehangzó üzemek környékén

A kocsmáros, a vendéglős és az „otthon mulató”

Budapestet valaha a kávéházak városaként emlegették. Valaha, mert napjainkban ez a megjelölés inkább ebben a formában lenne helytálló: Budapest a söntések és kocsmák városa... Ezek a kisebbrendű vendéglátó-üzemek szinte osztódással szaporodnak. Amint megszűnik egy kávéház, helyén legalább egy söntés és egy vendéglő nyílik, mint ezt nem egy példa igazolja a Nagykörúton, messzehangzóan...

Hogyan állunk a kocsmák és söntések csendjével?

Messzehangzóan. Igen, ezek a söntések, kocsmák, butikok rendszerint messzehangzó „üzemek”, még pedig rendszerint az esti és éjszakai órákban. Egyik-másik bejárata mellé talán némi önkéntelen gúnyos odaragasztották a főkapitány hatalmas, két ivre terjedő rendeletét, a „csend”-ről. Ebben a rendeletben ugyan szó van a köz- és magánterületek, a gyárak, üzemek, ipartelepek csendjéről, sőt a gyermekek csendháborításáról, de kifejezetten nincsen szó — a kocsmák és söntések csendjéről. No, de jól tudjuk, hogy ezekre éppen úgy vonatkozik a csendrelelet, mint másra s ha hiba van, a hatóságok tudják: mit kell tenniük.

De mit tegyenek a csend érdekében ezek az üzemek? „Bakonyi úr”, a Ferencváros egyik ismert és közkedvelt kocsmárosa nagyon határozottan választott ez irányú érdeklődésünkre:

— Nálunk nem jelent semmit az új csendrelelet. Nálunk nincs „felesleges” zaj. Különbösen is én nem tartok zenét, meg ki is van írva, hogy „énekelni, zajongani tilos”. Az én vendégeim csendesen meg-

isszák a két decit vagy a hosszulepést és mennek tovább. A nagy mulatás külföldben is megszűnt. Ha valaki mégis rendetlenkedik, kiteszük az utcára!

Természetesen mindez nem kielégítő magyarázat arra, hogy miért válik a budapesti rendőri krónika újszólván minden napi rovatává az „éjszakai tömegverekedés”...

Elkerülhetetlen, kérem...

A koraestében élénk fényvilág az egyik forgalmas, főútvonalon, ismert úterem transzparense: reggel öt óráig nyitva. Kísérjük meg: itt talán többet tudnak a csendháborítók lelkiségéről. A kft. ügyvezetői még ilyenkor nincsenek az üzemből, de a „főúr”, aki hajnalig vezeti az üzemet így világítja meg a kérdést:

— Elkerülhetetlen kérem, hogy néha ne történjen valami incidens ilyen forgalmas helyen, amely rendszerint nem is „első állomása” a vendégnek. De tessék elhinni, hogy a botrányokról szóló hírek rendszerint túlzottak. Ugyis van egy bizonyos rossz hangulatok és ipar ellen és csak nehezítik a sorsunkat. Ha verkedések, botrányok zajlottak le, azok az utcán mentek végbe, nem itt. A mulatóban különben is rendőri ügyelet van és így könnyű idejében elfojtani a zavart.

A „csöndes” Buda

Sok helyen a környékbeli lakók panaszkodnak a zenére.

— Erre meg vannak a szabályok, — hangzik a válasz. A zeneengedély meghatározza a zenélés módját, azt sehol sem léphetik túl.

Mindez természetesen nem elégítheti ki azokat a

fáradt dolgozókat, akiket esténként részeg duhajok keltenek fel nyugalomból.

Buda valaha a nyugalom és csönd áhitott városrésze volt a pestiek szemében. Most ott sem külön a helyzet. Az éjfél órákban gyakran hallani olyan borzító hangokat, amelyek bizvást felérnek azzal, amelyet a csendrelelet így ír körül „igavonó állat hangos kurjantással való nógatása”, avagy sajtótermék „versengő ordítása”. Ilyenkor ablakok nyílnak, hogy haragos hangok intsek csendre az éjszaka lovagjait.

A vendéglős, kocsmáros, butikos az üzletét védi, ha elnézőbben magyarázza a rendeletet, a dolgozók hatalmas rétege a nyugalomát óvja, ha követeli a rendelet szigorú megtartását. Az illetékes hatóságok dolga, hogy az üdvös rendeletnek a gyakorlatban is határozott érvényt szerezzenek.

... és a magánlakások

Ez a helyzet kocsmákkal, söntésekkel, zenés mulatókkal. De ha már ezeket a hagyományosan zajos helyeket említettük a csendrelelettel kapcsolatban, akkor lehetetlen nem megemlékezni a magánlakások zajongóiról. Vannak ma is, még hozzá nem is kis számmal, könnyen és sokat kereső emberek, akik időnként otthonukat alakítják át táncos lokállá. Ilyenkor rendszerint harsogó zenegép, esetleg zongora szolgáltatja a zenét a swinghez...

Jó lenne, ha a csendreleleten örködő rendőrség időnként közelebbi bepillantást engedne magának az ilyen lokállá alakított „csendes otthonokba”.

ablakot. De a tényeken ez mit sem változtat. A sírás is, a zongorázás is éppen úgy hallik.

Hétkor jön haza a szomszédunk és kinyitja a rádiót. És este tíz óráig nem zárja el. Sokszor még akkor sem, mert elalszik a dömbölő rádió mellett. Ez hetenként kétszer újabb összetűzésre ad okot, melyben természetesen a tojáskereskedő felesége vezérkedik.

Tizenegy óra

Után végre elcsendesülne a ház, de ekkor kezdődik a macskák szerepe. Tizenhat macska van a házban, mind a házmeztér. Alutól irják a patkányokat. Ezt nem tudom, de az tény, hogy kapuzás után olyan zenebonát csapnak, mint egy zenekar. Hogy meddig csinálják, erről még nem győződtem meg, mert 12 óra után rendszerint elalszom.

Hajnali négy órakor van az ébresztő. A szomszédom Csöpi nevű kutyája ilyenkor fordul a másik oldalára. Ezt tíz perces vonítással jelzi. Ezután már reggelig nem lehet elaludni.

Félöt körül indul a szomszédok két nagy teherhordószekér. Ótig tart, míg kijutnak a kapun, s közben az ember néha azt hiszi, ismét bombatámadás van. Felhatkor nyitják a kaput és megkezdik a vicinél a takarítást. Megindul a járkálás. Csodálatosképpen

a mi házukban mindenkinek nyikorog a cipője.

Félhatkor

szomszédom kutyája újabb tízperces vonítással jelzi ébredését, s egyidejűleg megszólal a rádió. Ez némi vitára ad okot a háziak között. Pontosan hétkor jelentkezik a jeges és a szemetes. Negyednyolckor Emilke ismét éhes, de ez már nem túl érdekes, mert a házban teljes a mozgólás.

Hát ilyen a mi csendes házuk a zajos Budapest közepén.

Kétnappal ezelőtt ismét ledőltem délután aludni. Nem jött a szememre álom, pedig álmos voltam. Keresem az okot, valami hiányzott. Aztán rájöttem:

A képviselők cselédje nem dalolt.

Biztos beteg szegény, gondoltam, és megpróbáltam aludni. De az ügy nem hagyott nyugton. Kimentem a háziaszonyomhoz érdeklődni.

— Hát nem tudja? — mondta. — Ertekezletet tartotunk a házban a csendreleletéről. Úgy határoztunk, hogy ezután Böskének nem szabad dalolni.

Böske azóta nem dalolt. De Emilke sír, Lilike zongorázik, Csöpi vonít, a macskák nyávognak, a szomszédom rádiózik.

Hát erre volt jó a csendrelelet...

Jön a megtorlás — igéri a rendőrség

Reggeltől hajnalig ellenőrizni fogják a rendelet betartását

Bevált mondas: Minden rendelet annyit ér, amennyit betartanak belőle. Ennek jegyében kísérjük figyelemmel azt az akciót, amelyet a belügyminisztérium ismert csendrelelete alapján a rendőrség megindított.

Külön csoportok a zaj nyomában

A főkapitányság rendészeti igazgatási osztálya teljes apparátussal kezdte meg a nagy rendszerinál munkát. Munkatársunk felkereste az ügyosztály vezetőjét, Tardy István rendőrnagyot.

— A rendőrség minden intézkedést megtett — kezdi nyilatkozatát — hogy érvényt szerezzen a belügyminiszter csendreleletének. Kétségtelen, hogy ilyen széles körre terjeszkedő rendelet még nem adtak ki ebben a vonatkozásban.

Tudatában vagyunk annak, hogy nehéz munkához fogtunk és éppen ezért kezdetben némi elnézést kérünk. A jóindulatú figyelemztetések után jön a zigorú megtorlás, egyben preventive intézkedünk, hogy megátaljuk a csendháborításokat.

Már megkezdtek a rendszeres ellenőrzéseket. Külön erre a célra beállított csoportok razzlázzák reggeltől a késő éjszakai órákig a fővárost. Vannak autó- és motorkerékpárellenőrző csoportok, de külön beállítottunk ilyen szerveket a házak vendéglők ellenőrzésére is.

Rengeleg a feljelentés

A rendelet megjelenése óta milyen észleletei vannak a közcsendháborításnak illetően?

Naponta rengeteg feljelentés fut be ügyosztályunkhoz. Ezeket külön-külön vizsgáljuk ki. A legtöbb panasz a dunai hajók miatt adódik. A Dunaparton horgonyzó tehergőzök matrójait ugyanis továbbindulásuk előtt hosszú percekig tartó dudajelzésekkel hívják vissza a hajóra. Az idegen álbombeli hajók nincsenek tisztában a magyarországi csend-

rendelettel és így nem alkalmazkodnak ahhoz. Ez a főfelkeltő zaj főleg a Dunaparton lakók éjszakai nyugalma zavarja.

— Milyen utasításokkal látják el a rendőrszemeket? — tesszük fel az újabb kérdést.

Nem lesz bürokrácia!

Az összes kerületi rendőrkapitányságok az akció szolgálatába álltak. Széleskörű ellenőrzéseket folytatnak. A rendőrszemek kelli kioktatásban részesültek. Az vezet bennünket, hogy ne aktákt gyártsunk, hanem rövid úton orvosoljuk a bajokat. Ha tehát éjszaka — példánul emlitem fel — egy álmalból felzavart lakó rendőrt zsalad és panaszt tesz szomszédjának hangos éjszakai rádiózása miatt, a rendőr nem feljelentést gyárt, mint a múltban, hanem felkelti a házbizalmi és annak közbenjöttével nyomban intézkedik.

Elmondja ezután a csendrelelet végrehajtását irányító rendőrnagy, hogy a rendelet szellemében előreláthatóan hosszú ideig tartó, nehéz és kitartó munkára lesz szükség a teljes rendszerinál biztosításáig. A rendőrség azonban számolt ezzel és mindent elkövet, hogy a belügyminiszter rendeletének érvényt szerezzen, mert erre a rendeletre már égető szükség volt.

F. L.

„Albérleti csend” — valahol Budapestben

Böske énekel, Emilke sir, Lilike zongorázik, Csöpi vonít...

Mikor albérleti szobámba beköltöztem, háziasszonyom így szólott:

— Csendes, meleg otthona lesz ez a szoba. Szerencséje van, hogy ide talált. Az utca nem zajos, a ház meg éppen a nyugalom szigete a lármas Budapestben.

Akkor éppen erre vágytam, hát hittem neki. Persze, hogy csalódtam. És ez mindjárt az első napon kiderült.

Délután volt,

fáradtan jöttem haza és ledültem egy kicsit aludni. Már

éppen elszundítottam, mikor egy dallamos női hang ellenállhatatlan vágyat érzett arra, hogy közölje a ház lakóival, miszerint imádjattának „a haja szöke volt, mint szinarány kalász, a szeme meg tengerzöld kék alapon.” Mindezt délután háromtól öt óráig közölte. Alvásról tehát szó sem lehetett. Később megtudtam, hogy a tengerzöld szemű imáddóval rendelkező hölgy a képviselőék cselédje a harmadik emeleten. Ilyenkor mosogat és a házban mindenki szereti, mert olyan szépen dalol. Éppen ezért minden nap dalol, de

csak öt óráig, mert akkor elviszi a gyereket sétálni.

Félhatkor

kettős műsorszám kezdődik. Felébred Emilke, a földszinten lakó tojáskereskedő négyhónapos csemelédje és enni kér. Kifejezőmódja a sírás, de ezt fölöttébb változatosan csinálja. Ilyen vad hangokat gyermek-től még nem is hallottam. Ugyanekkor kezdődik jobbra fenn a negyedik emeleten Lilike zongorázása is. Háromnegyed hatkor a tojáskereskedő természetes felesége kiordít az ablakon:

— Zárják be az ablakot! Nem tudom a gyereket elaludni.

A Lilike mamája visszahírd. Hatig veszekednek. Aztán mindketten bezárják az

FEUER fest, tisztít
garantált szárazon
ha kell egy nap alatt is

Tricóletinben VI., Bajnok-u 12. Tel.: 127-110.

PESTI SZÍNHÁZ
ÉVADNYITÓ ELŐADÁS.
Szeptember 26-án, pénteken este fél 8 órakor először a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság rendezésében
SKVARKIN:
AZ IDEGEN GYERMEK
Vigjáték 3 felvonásban.